

FITXA IDENTIFICATIVA**Dades de l'Assignatura**

Codi	33532
Nom	Sociologia de la desviació social
Cicle	Grau
Crèdits ECTS	4.5
Curs acadèmic	2023 - 2024

Titulació/titulacions

Titulació	Centre	Curs	Període
1311 - Grau de Treball Social	Facultat de Ciències Socials	4	Primer quadrimestre

Matèries

Titulació	Matèria	Caràcter
1311 - Grau de Treball Social	31 - Sociologia de la Desviació Social	Optativa

Coordinació

Nom	Departament
MARCO AROCAS, ELISABET	330 - Sociologia i Antropologia Social

RESUM

Aquesta assignatura té com a principal objectiu el de possibilitar una primera aproximació a la complexa realitat de la desviació social i del delictes en les societats contemporànies, especialment en les occidentals, però atenent als diferents mecanismes globalitzadors en marxa. Aquest objectiu implica tenir en compte (no sols com a necessitat política i pràctica, sinó també teòrica i analítica), els processos de definició social de la normalitat, la generació de conflictes i la capacitat integradora de l'ordre social que funciona mitjançant mecanismes de control formal i informal cada vegada més centrats en disciplines de modulació de les subjectivitats.

CONEIXEMENTS PREVIS

Relació amb altres assignatures de la mateixa titulació

No heu especificat les restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

Altres tipus de requisits

Aquesta assignatura està inclosa en el Mòdul Optatiu Interculturalitat, Cooperació i Exclusió Social. La persona que trie aquest mòdul ha de cursar també les següents assignatures com a oferta agrupada:

- Treball Social, Immigració i Interculturalitat
- Treball Social i Cooperació Internacional per al Desenvolupament
- Antropologia dels Grups Ètnics i Culturals
- Dret Penitenciari
- Psicologia Social de la Inadaptació

Encara que no és un requisit imprescindible, es recomana haver cursat l'assignatura

COMPETÈNCIES

1311 - Grau de Treball Social

- Que els estudiants tinguen la capacitat d'arreglar i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seua àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguen una reflexió sobre temes rellevants d'índole social, científica o ètica.
- Que els estudiants puguem transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants hagen desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per a emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Capacitat per a ajudar les persones perquè siguen capaces de manifestar les necessitats, punts de vista i circumstàncies.
- Capacitat per a actuar en la resolució de les situacions de risc amb les persones, així com per a les pròpies i les dels col·legues de la professió.
- Capacitat per a administrar i ser responsable, amb supervisió i suport, de la pròpia pràctica dins de l'organització.
- Capacitat per a preparar i participar en les reunions de presa de decisions a fi de defensar millor els interessos de les persones, famílies, grups, organitzacions i comunitats.
- Capacitat per a establir i actuar per a la resolució de situacions de risc prèvia identificació i definició de la seua naturalesa.
- Capacitat per a contribuir a l'administració de recursos i serveis col·laborant amb els procediments implicats en l'obtenció, supervisant la seua eficàcia i assegurant la seua qualitat.

RESULTATS DE L'APRENTATGE

R.A.-21. Reconeix les interdependències entre la construcció social de la normalitat i de la desviació, així com distingeix les diferències analítiques entre els conceptes *desviació social*, *delicte* i *exclusió social*.

R.A.-22. Identifica les distintes teories sociològiques que han analitzat la desviació social i les estratègies d'intervenció (nivell d'aplicació polític-pràctic) derivades de cadascuna d'elles.

R.A.-23. Sap emmarcar els canvis produïts en el terreny del control social, tant formal com informal, en el seu context social i històric amb la finalitat de visibilitzar els vincles entre la generació de conflictes i la capacitat integradora de l'ordre social.

R.A.-24. Distingeix les diferències entre les diverses fonts estadístiques i les enquestes que subministren dades sobre la desviació social i el delicte, especialment entre les enquestes d'autoinculpació i les enquestes de victimització.

R.A.-25. Està capacitat/ada per a analitzar les causes estructurals de la desviació social i del delicte, fent referència a pautes de desigualtat social i estratificació en funció del gènere, la generació i la classe social.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. L'OBJECTE D'ANÀLISI DE LA SOCIOLOGIA DE LA DESVIACIÓ SOCIAL

Una disciplina que cerca el seu objecte. La interdependència entre la definició social de la normalitat i de la desviació. Desviació, exclusió social i control social: diferències terminològiques. Principals perspectives teòriques sociològiques i anàlisi de la desviació social: els debats contemporanis de més relleu.

2. ELS PROCESSOS DE CONTROL SOCIAL

Estat i control social. El control formal: característiques generals i tipologia de les institucions totals. Processos moderns de normalització i institucionalització del tancament. Presó i disciplina social: del càstig a la reinserció social. Alternatives penals. Instàncies informals de control i disciplina social. Control social i vigilància electrònica: noves formes, nous dispositius. Propostes des de l'activisme de resistència al control social. La desviació social des de la Teoria de l'etiquetatge. Bogeria i diversitat funcional.

3. EL MESURAMENT DE LA DESVIACIÓ SOCIAL I EL DELICTE

El problema de la mesura de la desviació i del delicte. Tipologia sociològica del delicte. Els delictes sense víctimes. Les fonts oficials. Les enquestes d'autoinculpació, les enquestes de victimització. La nova victimologia i els drets de les víctimes. Valors socials i procés de victimització. La relació equívoca entre la inseguretat ciutadana i les taxes de delinqüència registrades: opinió pública, mitjans de comunicació de masses i noves tecnologies.

4. DIMENSIONS SOCIALS DE LA DESVIACIÓ SOCIAL I EL DELICTE

Desviació, delinqüència i classe social. Capitalisme global i delicte. Desviació, delinqüència i gènere. Violència de gènere i models de control social en transformació. Desviació, delinqüència i generació. Delinqüència juvenil, etiquetatge i conflicte social. La delinqüència global organitzada: espais opacs i mercat del crim. La visibilitat del delicte, els processos de desigualtat social i la eficàcia del control social.

VOLUM DE TREBALL

ACTIVITAT	Hores	% Presencial
Classes teoricopràctiques	45,00	100
Assistència a esdeveniments i activitats externes	7,50	0
Elaboració de treballs en grup	20,00	0
Estudi i treball autònom	10,00	0
Lectures de material complementari	10,00	0
Preparació d'activitats d'avaluació	5,00	0
Preparació de classes de teoria	5,00	0
Resolució de casos pràctics	10,00	0
TOTAL	112,50	

METODOLOGIA DOCENT

Lliçó magistral participativa.

Debats i discussions participatives.

Activitats de tipus expositiu: exposicions teòriques, seminaris, presentació de treballs.

Treball col·laboratiu/treball en equip de les/dels estudiants. Elaboració de mapes conceptuals i quadres sinòptics.

Tutorització individual, grupal o virtual.

AVALUACIÓ

L'avaluació de la **part teòrica** es realitzarà mitjançant una prova escrita final. Aquesta prova consisteix en un exercici escrit de respostes obertes. Cada pregunta ponderarà un màxim de 2 punts sent la nota màxima final de l'exercici de 6 punts.

L'avaluació de la **part pràctica** consisteix en la realització de les activitats grupals i/o individuals proposades al final de cada mòdul del temari. En finalitzar cada mòdul, es proposarà a l'alumnat la realització d'una activitat grupal i/o individual d'anàlisi i comprensió per a aprofundir en els continguts estudiats. Cada activitat ponderarà 1 punt de la nota global de l'assignatura. (4 punts)

La nota final de l'assignatura serà la suma de totes dues parts. No obstant això, és obligatori aprovar la part teòrica per a fer la suma de la part pràctica.

L'estudiantat que no obtinga l'aprobat de l'assignatura en primera convocatòria, podrà presentar-se a la segona seguint també aquests criteris. No obstant això, en aquesta última no serà necessari repetir les activitats pràctiques realitzades al llarg del quadrimestre.

L'avaluació es durà a terme de forma acumulativa i ponderada mitjançant els següents instruments:

-PROVA ESCRITA DE RESPOSTA OBERTA per a comprovar la capacitat d'expressió escrita, l'organització d'idees, la capacitat d'aplicació, l'anàlisi i la creativitat. Tindrà una ponderació entre 0.0 i 60.0 en la nota mitjana global.

-AVALUACIÓ DE PROJECTES O TREBALLS ACADÈMICS. Consistirà en la realització d'un treball ample en equip dirigit a fomentar el desenvolupament de capacitats de recerca i selecció d'informació, organització i pensament crític. Tindrà una ponderació entre 0.0 i 40.0 en la nota mitjana global.

L'Activitat Formativa Complementària aprovada per la CAT programada per al curs per a l'itinerari/menció Interculturalitat, cooperació i exclusió social, forma part de l'avaluació i és activitat avaluable i es considera una de les activitats formatives de Treball Autònom de l'Estudiant.

Els/les estudiants que no obtinguen l'aprobat de l'assignatura en la primera convocatòria, podran presentar-se a la segona seguint també aquests criteris. En la segona convocatòria no caldrà repetir els projectes o treballs acadèmics ja realitzats al llarg del quadrimestre.

Us recordem que:

El plagi és "l'acció de deshonestat al moment de copiar en el substancial obres alienes presentant-les com a pròpies" (Reducindo et al., 2017, p. 300). I, el ciberplagi "ocorre quan es presenta un treball com a fruit del treball personal quan realment és informació copiada parcial, mitjana o totalment d'un autor sense cap mena de crèdits o bibliografia. Normalment succeeix amb textos [...] en línia" (Sarrià i De Francisco, 2018, p. 4).

No incórrer en pràctiques com les referides implica fer un ús responsable i ètic de la informació que s'utilitza en els treballs acadèmics. Les Normes APA-7a Edició són l'instrument imprescindible per aconseguir l'honestedat acadèmica tal com us indicarem en els treballs d'avaluació contínua que presenteu al llarg del quadrimestre.

Dit l'anterior, a partir del segon quadrimestre de primer curs, en totes les assignatures es prestarà especial atenció, en l'avaluació contínua de treballs, al compliment de les pràctiques d'honestedat acadèmica i respecte per la propietat intel·lectual de tercers, mitjançant l'ús de la citació i presentació de treballs acadèmics, seguint normes APA-7a edició.

REFERÈNCIES

Bàsiques

- Becker, Howard S. (2008) *Outsiders: hacía una Sociología de la Desviación*. Buenos Aires: Siglo XXI.
- Han, Byung-Chul (2013) *La sociedad de la transparencia*. Barcelona: Herder Editorial.
- Han, Byung-Chul (2016) *Topología de la violencia*. Barcelona: Herder Editorial.
- Foucault, Michel (2005 [1976]) *Vigilar y castigar: el nacimiento de la prisión*. Madrid: Siglo XXI.
- Garland, David (2005) *La cultura del control. Crimen y orden social en la sociedad contemporánea*. Barcelona: Gedisa.
- Goffman, E. (2001) *Internados. Ensayos sobre la situación social de los enfermos mentales*. Buenos-Aires-Madrid: Amorrortu Editores, 2001.
- Goffman, E. (2006) *Estigma. La identidad deteriorada*. Buenos-Aires-Madrid: Amorrortu Editores.
- Taylor, Ian; Paul Walton y Jock Young (2007) *La nueva criminología. Contribución a una teoría social de la conducta desviada*. Buenos Aires Madrid: Amorrortu.

Complementàries

- APDHA (Asociación Pro Derechos Humanos de Andalucía) (2020) *Informe sobre la situación de las mujeres presas. Tratamiento y derechos de las mujeres privadas de libertad en los centros penitenciarios de España y Andalucía*.
- Bauman, Zygmunt y David Lyon (2013) *Vigilancia líquida*. Barcelona: Paidós.
- Navajas-Pertegás, Nina, (2017) *La gordofobia es un problema del trabajo social en Azarbe*. Revista Internacional de Trabajo Social y Bienestar. Nº 6 (37-45).
- Roudinesco, Élisabeth, (2009) *Nuestro lado oscuro. Una historia de los perversos*. Barcelona: Anagrama.
- Taylor, Keeanga-Yamahtta (2017) *Un destello de libertad: De #Blacklivesmatter a la liberación negra*. Madrid: Traficantes de Sueños.

- Wacquant, Loïc, Las cárceles de la misèria (2001) Madrid: Alianza Editorial.
- Reducindo, I., Rivera, L. R., Rivera, J., Olvera, M.A. (2017) Integración de plataforma LMS y algoritmo de código abierto para detección y prevención de plagio en Educación Superior.
- Sarriá, J. F. y De Francisco, J. C. (2018). Ciberplagio académico: un tema de importancia. Lite ¡A tu alcance!, 68, 4-12. <https://es.calameo.com/read/00557874303bfa3c48182>